ANUL I. Budapesta Duminică 18 Noemvrie (1 Dec.) 1907 NRUL 249

LUPTA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
Telefon Nr. 47—82 —

.. .. .. APARE .. .. ..
sub direcţia unui
comitet de redacţiune.

Redacţia şi Administraţia:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inserţiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

Desmoştenirea Polonilor.

(M. D.) Principele Bülow a înaintat zilele trecute dietei Prusiane un proiect de lege prin care să cere să fie împuternicită „comisiunea de colonisare“ din Posania ca să poată *brevi manu* expropria moşiile poloneze. In acelaşi timp cere 300 milioane pentru scopurile comisiunei de colonisare. In vechime era obiceiul învingătorului să ucidă popoarele subjugate, ori să le alunge cu cruzime barbară dela vetrele lor străbune. „*Vae victis*“ şi „*veteres migrate coloni*“ erau maxime politice de stat. Azi nici faţă de ginţile sălbatice nu mai observă o tactică politică atât de păgână marile puteri ale Europei „culte“. Grandomania prusiană, atât de odioasă şi în ochii nemţilor din celelalte state ale Germaniei şi Austriei, a suferit naufragiu în urma tenacităţii şi vigoarei Polonilor.

Comisiunea de colonisări nu a răzbit să distrugă elementul polon şi să-l înlocuiască cu colonişti nemţi.

Cele *trei milioane şi jumătate* de Poloni din Prusia ţin morţiş la limba şi moşia lor.

Cu scopul de a colonisa ţărani nemţi, comisiunea de colonisare a cheltuit mai întâiu 100, apoi 250, şi acuma cere 300 de milioane. Iar resultatul? Comisia a cumpărat dela 1886 până la 1904, cu suma de 175,353.630 mărci — 405 moşii mari şi 226 moşii ţărăneşti în sumă de 228,553 hectare.

Cum însă Polonii sunt naţionalişti înflăcăraţi şi oameni iscusiţi prin asuprire şi persecutare, ei numai în cazuri excepţionale îşi vindeau moşiile. Astfel „comisiunea“ a fost silită să cumpere din suma moşiilor amintite mai sus 245 moşii şi 103 ferme în extindere de 132.840 hectare cu 105 milioane, din mână nemţească. Preţul pământului s'a urcat într'un chip extraordinar. Pe când în 1886 preţul hectarului de pământ era în Polonia prusiană 568 de marce, el este astăzi 1007 marce. Polonezii s'au folosit de împrejurări şi vânzându-şi scump moşiile au cumpărat moşii *nemţeşti* pe lângă condiţii avantajoase.

Numai din 1896—1901 au parţelat nemţii în Posania şi în Prusia de vest, 7820 moşii în extindere de 617.200 hectare, iar Polonii 9079 moşii în extindere de 213.700 hectare. Conform datelor oficiale Nemţii au cuprins dela Poloni până acuma 3772 iar Polonii dela Nemţi 5183 de moşii.

Adevărat, că — în calcul mediu — ţăranul neamţ are moşie de 26 jugăre pe când cel polon numai de 12 jugăre. In schimb însă polonul e mult mai puţin pretenţios în toate trebuinţele vieţii şi pe lângă că este harnic şi muncitor mai este şi cruţător. Afară de limbă, tradiţii şi datini îi mai desparte pe coloniştii venetici nemţi de poporul băştinaş polon şi confesiunea.

Acolo însă, unde între polonii catolici au fost colonisaţi nemţi catolici, resultatul a fost, că nemţii au început să se desnaţionaliseze.

Ţinând înaintea ochilor aceste date vom putea apreţia mărimea ruşinei de care a fost lovită fudulia prusiacă prin fiascul nemaipomenit al comisiunei de colonisare.

Nu există pe faţa pământului soiu de oameni, care să ştie despreţui pe cei de altă limbă şi lege în aşa măsură ca şi „Krautjunkerul“ prusiac. In comparaţie cu aceşti oameni grandomani un magnat maghiar ori un grand spaniol poate fi numit idealul omului democratic.

Ce ruşine insuportabilă pe ei, că neamul lui „Krapulinsky şi Waschlapsky“ să bată în lupta naţională şi economică pe neamul elitei germane, precum le place lor a să numi. Sute de milioane au votat, sute de milioane vor mai jertfi pentru exterminarea des preţuiţilor Poloni. Nu numai banul ci şi prestigiul şi reputaţia de „Kulturvolk“ sunt gata să 'şi o jertfească. Şovinismul cel mai descreerat, ia cuprins pe „Krautjunker“-i şi pe sateliţii lor.

Pe noi, românii cari în totdeauna am fost admiratorii şi iubitorii ingeniului german, cari am ţinut mult la naţiunea cugetătorilor şi poeţilor — „das Volk der Dichter und Denker“ — pe noi ne doare din tot sufletul barbaria ce sunt siliţi să o îndure Polonii.

Nici când simpatii nu au existat între neamul nostru şi cel leşesc. Din contra o aversiune străveche ne-a despărţit. Barbaria ce o îndură însă ni-i face simpatici şi începem să'i vedem şi să'i slăvim ca pe fraţi în suferinţe, ca pe eroii bravi şi viguroşi ai luptei sfinte pentru limbă lege şi moşie.

Iar cu privire la atrocităţile Prusianilor acestea nu le atribuim germanismului ca rassă ori ca naţiune ci le privim ca simptoamele bolnăvicioase ale şovinismului celor „10 mii de sus“ prusiane. Clasa burgheză chiar şi în Prusia condamnă în mare parte politica infamă inaugurată de „Krautjunkeri“ în contra Polonilor“.

Tenacitatea, hărnicia şi conştiinţa naţională a Polonezilor în tovărăşie cu spornicia lor proverbială oferă garanţia cea mai sigură, că sărmanii Poloni din Prusia vor răzbi să suporte triumfători şi atacul brutal prin care principele Bülow atentează la viaţa lor naţională. Un lucru de cea mai mare importanţă pare a fi uitat principele Bülow. Poporul „de sporul epurilor de casă“ precum a numit alteţa Sa într'o glumă puţin norocoasă pe Poloni, totdeauna a învins, învinge şi va învinge şi în viitor în lupta ce îi să impune prin sterila castă a generalilor de talia lui Kuno Moltke şi a oamenilor politici de tagma lui Eulenburg. Căci neamul care vede în femeie zeiţa fecundităţii e menit să aibă viitor, iar un acel soiu de bărbaţi spurcaţi cari numesc femeia şi văd întrânsa, un — „closet“. 1)

Anexarea Bosniei. Bieţii Turci, ce soartă rea au mai avut şi ei în lumea asta. Mai eri alaltăeri tremura întreagă Europa de puterea semilunei, pe care cât p'aci era s'o împlânte şi pe zidurile Vienei. Astăzi e un popor obidit, răzimat în cârjile obiceiurilor şi credinţei sale învechite, un cerşitor în mijlocul celorlalte naţiuni ale Europei. Bosnia şi Herţegovina li-au fost răpite, mâne poimâne, se vor împărţi şi celelalte provincii, îngropându-se astfel pe vecie nenorocitul imperiu al Musulmanilor.

E vorba ca Bosnia şi Herţegovina să se anexeze ca provincii austriace. Un glas slab, cerând par'că milă, se ridică din sânul Otomanilor nemulţumiţi. Prin organul lor „Musa ert“, ce apare în Mostar, imploră graţia Austriei de-a le păstra suzeranitatea aşa cum e acum.

Dar ce-i pasă boierului, de-o slugă obidită. Ii dă cu piciorul şi trece peste voinţa lui.

——

1) Aşa numea generalul Kuno Moltke femeia, precum s'a dovedit în decursul procesului Moltke-Harden.

Convocarea dietei croate. Croaţii deocamdată s'au liniştit. De când cu ultima vorbire a deputatului Vrbanici, a dispărut ca prin farmec indispensabilul „Visoki Sabore“ cu care ne obicinuiserăm atât de mult.

Atitudinea aceasta liniştită e condiţionată însă de felul desfăşurării evenimentelor ce vor urma. Pacea nu va urma aşa uşor. Se aşteaptă convocarea dietei din Zagreb, care probabil să fie şi disolvată. Pe Luni se va mai ţinea o consfătuire, în care vor decide definitiv asupra modului de primire a banului Rakodczay în dieta croată şi asupra obstrucţiei din Camera ungară.

Deocamdată li-e foarte binevenită obstrucţia disidenţilor, dacă peste tot se poate atribui un caracter obstrucţionist celor câteva vorbiri rostite până acum.

Ziarul „Obzor“ vorbind despre convocarea dietei croate spune, că deşi obstrucţia s'a întrerupt deocamdată din motive de tactică, din principii nu s'a lăsat nimic. Coaliţia sârbo-croată se întăreşte din zi în zi şi cu cât se va reîncepe obstrucţia mai târziu, cu atât mai multe şanse de reuşită va avea.

Convocarea dietei croate nu le cauzează croaţilor mare bătaie de cap. Fiind guvernul croat responsabil parlamentului croat, el va trebui să fie parlamentar şi să aibă în frunte numai un astfel de ban, care întruneşte încrederea deplină a parlamentului croat. Dispune Rakodczay de încrederea aceasta? Nu! Deci nu i-se va vota indemnitatea. Vor trebui să urmeze alegeri noi, pe baza unei legi electorale, cu cenz redus.

Ar mai remânea încurcată pragmatica, cauza directă a conflictului, care la caz, că se va pune în vigoare prin ordinaţiuni, guvernul va trebui să asigure coaliţia croată, 1. că în scurt timp va înainta parlamentului o nouă pragmatică; 2. că noua pragmatică nu va vătăma drepturile limbei croate; 3. că ch stia să fie transpusă comisiei regnicolare şi la caz, că comisiile nu s'ar putea înţelege, guvernul să se oblige, că nu va rezolva unilateral punctele de controversă.

Fără garanţele acestea zadarnic aşteaptă Wekerle vre-un rezultat dela convocarea dietei croate, căci chiar şi partidul naţional, în care îşi pusese speranţa, declară, că până nu va fi retrasă pragmatica căilor ferate, nu intreprinde nimic.

ROMÂNIA.

Mesagiul tronului.

In numărul nostru de eri am amintit de mesagiul tronului român, dându-l în liniamente generale aşa după cum l'am putut lua după telegrama primită.

Astăzi dăm în întregime, vorbirea M. Sale Regelui Carol la deschiderea Corpurilor legiuitoare.

D-lor Senatori, D-lor Deputaţi,

Simţesc o deosebită mulţumire văzându-Mă înconjurat, în momentele grele prin cari trecem, de Corpurile Legiuitoare, chemate a regula cestiuni de netăgăduită însemnătate pentru desvoltarea noastră economică. (Aplauze).

Proprietatea mare şi ţărănimea sunt păturile sociale pe cari se reazămă mai ales buna stare şi progresul oricărui Stat: de aceea se cere ca, în relaţiunile lor, să domnească buna înţelegere şi armonia cea mai perfectă. (Aplauze prelungite).

Pentru a da cestiunei agrare o soluţiune, care să îndrumeze din nou forţele noastre spre muncă spornică şi binefăcătoare, guvernul Meu va prezinta deliberărei Domniilor-Voastre diferite proiecte de legi, între cari cele dintâi sunt învoelile agricole şi Casa rurală. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

D-lor Senatori, D-lor Deputaţi,

Relaţiunile exterioare ale Regatului sunt din cele mai satisfăcătoare. Mă felicit în deosebi de întrevederea ce am avut, şi în anul acesta cu Impăratul-Rege al Austro-Ungariei, şi de vizetele ce am primit, a Marelui Duce şi a Marei Ducese Wladimir a Rusiei, ca şi a Principelui Bulgariei. Misiunile preschimbate între Mine şi Sultanul sunt o nouă dovadă de încredere de care se bucură România (Aplauze). Constat astfel cu fericire că relaţiunile cu toţi vecinii noştri sunt dintre cele mai cordiale. (Aplauze).

Noi dorim cu toată sinceritatea, întărirea pacinicei vieţuiri dintre State. Am văzut, deci, cu o vie satisfacţie că a doua conferinţă de pace dela Haga, a introdus în convenţiunea din 1899, privitoare la regularea pacifică a conflictelor internaţionale, însemnate îmbunătăţiri, pe cari experienţa celor din urmă opt ani le dovedise necesare. Aceste îmbunătăţiri vor înlesni aplicarea arbitragiului facultativ ca mijlocul cel mai eficace pentru rezolvirea neînţelegerilor internaţionale.

Guvernul Meu va prezinta Domniilor-Voastre Convenţiunea de pescărie încheiată cu Rusia, şi sper că în curând se vor încheia cu Turcia o Convenţiune comercială şi una consulară, precum şi cu Bulgaria o Convenţiune de comerţ şi alta pentru regularea fruntariei dunărene.

D-lor Senatori, D-lor Deputaţi,

In faţa crizei economice şi monetare care s'a întins peste toate ţările, finanţele noastre trebue să fie conduse cu multă prudenţă şi prevedere.

S'au desfiinţat ca prea apăsătoare taxa Statului pe decalitru de vin şi taxa pentru asigurarea în contra lipsei de porumb provenită din secetă; iar pentru perceperea impozitului funciar s'a socotit venitul pământului proprietăţilor mici, întocmai ca acel al proprietăţii mari.

Guvernul Meu va supune Corpurilor Legiuitoare un proiect de lege privitor la uşurarea daunelor suferite de agricultori, prin neorânduelile din primăvara trecută. (Aplauze).

De mare nevoie este de a se lua măsuri pentru a da învăţământului primar rural o direcţiune practică şi a întări în popor simţimântul datoriilor morale şi religioase. (Aplauze prelungite).

Am avut fericirea să văd realizat în anul acesta un progres însemnat în marina noastră militară, cu ocaziunea inaugurărei la Galaţi a flotilei dunărene. In timpul manevrelor din această toamnă M'am încredinţat din nou că puterea noastră militară se desvoltă neîncetat în mod satisfăcător; totuşi, pentru a-i da o mai mare tărie, va trebui să i se îmbunătăţească organizarea.

FOIŢA ZIARULUI „LUPTA“.

O audiţie literară.

(Cu prilejul volumului de „Poezii“ de Zaharie Bârsan.

de *Ilie Marin.*

(Sfârşit).

Ea: Şi bagă de seamă cît de delicat se sfârşeşte. O notă mistică, proprie poetului de multe ori. Intr'alt loc, având o melodiositate deosebită, scrie:

E moartă iubirea!... e moartă...
Prin noaptea tăcută mi-o duce
Un înger... o duce prin noapte.
Şi vestea pustiului o poartă...
Străine, înalţă-i o cruce:
E moartă iubirea, e moartă!»

Impresia nu ţi se şterge lung timp.

Dar în gând observă epitetele, cari şi le dă în strofa citată mai sus: Cântă de dragul unei frunze şi plânge de dorul dimineţii. Aici e Zaharie Bârsan în miniatură. Lira lui nu se înstrună decât la sentimentele acestea delicate. Se poate să i-o iai în nume de rău? Mai 'nainte cereai mai multă tărie dela o poezie, mai multă grandoare în tractare. Nu eşti singurul care caută aceasta. Şi aveţi dreptate până într'un punct: fiindcă temperamentul tău şi al altora de acelaşi gust cu tine este accesibil numai pentru astfel de emoţii. Dar recunoaşte că pot să fie o mulţime de senzaţii delicate, cari nu se potrivesc în cadrul vostru. E lipsă de gust — ca să nu zic altfel — dacă exlami, cetind o poezie lirică-uşoară: «mă aşteptam la simţeminte mai puternice!» Ce ai zice dacă aş exclama indignată, când nu se serveşte supa, la începutul mesii: «De ce nu aduceţi prăjiturile?» Exemplul este poate prea brutal, dar se potriveşte de minune.

Dă-ţi silinţa să primeşti astfel poeziile, pe cari le voiu ceti.

El: Nu-ţi fac nici o resistenţă, fiindcă văd că ai dreptate.

Ea: Am dreptate. Şi totuşi protestaţi de atâtea ori fără de pricină.

Ascultă deci din cântecele lui Bîrsan, specialitatea lui:

«Visam, că sunt un împărat,
Stăpân peste mărire,
Visam, că sunt un împărat....
Pământul sta înghenunchiat
Sub aspra mea privire.

Un fulger... e un gînd păgîn
Prin mintea mea nebună...
Un fulger.... e un gând păgân:
Ardeam de dor s'ajung stăpân
Pe stele şi pe lună.

Şi blestemând plângeam, plângeam,
Văzând, că n'am putere....
Pe când eu blăstămând plângeam,
Rînjind s'arată moartea 'n geam
Şoptind: «La revedere!» (pag. 112).

Mă grăbesc să-ţi spun, că sfârşitul nu e reuşit după părerea mea. E prea brutal. Dar cele două strofe dintîi. Stai să le dai o melodie. Şi încă una, delicată ca o mimoză:

«Le-am văzut trecând în cete
Se duceau spre lumi cu soare
Dînd din aripi pe'ndelete
Cete triste de cocoare.

Aşezate rînduri-rînduri
Le-am văzut din iarba 'naltă:
Se duceau cu-a mele gânduri
Infrăţite la olaltă».

D-lor Senatori, D-lor Deputaţi,

In împrejurările actuale, mai mult de cât ori când, cetăţenii de toate treptele trebue să fie uniţi spre a asigura liniştea şi a întări fericirea Ţării. (Aplauze prelungite). De câte ori în cursul desvoltării României ne-am aflat în faţă de greutăţi mari, divergintele de opiniuni s'au împăcat cu abnegaţiune prin înţelegeri bine cumpănite. Sunt încredinţat că şi de astă dată, activitatea Corpurilor Legiuitoare va fi însufleţită de un spirit împăciuitor şi de simţimântul luminat al iubirei scumpei noastre Patrii. (Aplauze)

Dumnezeu să ne povăţuiască în calea împlinirei datoriilor şi să bine cuvinteze lucrările Domniilor-Voastre, ca astfel munca noastră a tuturor să fie rodnică şi folositoare.

Sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare este deschisă.

Desinteresul Românilor basarabeni.

Dl Nicolae Iorga primeşte din Basarabia o scrisoare prin care autorul arată nepăsarea condamnabilă a Românilor basarabeni cu ocazia alegerilor. Iată ce zice băsărăbeanul în chestie:

A ales biata Basarabie reprezentanţii săi la Duma împărătească. Nu cred că dumneata eşti un om naiv, dar în chestia aceasta n'aş fi fost de fel mirat de întrebarea: «câţi Români sunt între deputaţi?». Cu durere nemărginită şi cu ruşine, bine înţeles, trebuie să răspund: nici unul.

Intre deputaţii nostri sunt fel de fel de naţii, şi numai Românul, vechiu stăpân al ţerei, nu figurează. Sînt aleşi:

1. D. P. Crupenschi, fost ofiţer de cavalerie în armata rusească. Crupenscheştii sînt de origine polonă, dar actualult deputat este «adevărat Rus».

2. D. P. Sinadino, medic, Grec din Chios, moşu-său a venit în Basarabia fără nici un ban în buzunar. Nepotul este primarul Chişinăului şi om foarte bogat. Acuma e un «adevărat Rus».

3. D. Demianovici, negustor şi mare proprietar, din Armeni austriaci. A «cules» avere bună. Om puţin inteligent. «Adevărat Rus».

4. D. Şmitov, advocat. Intr'adevăr «adevărat Rus». Membru al «alianţei poporului rusesc». Vorbeşte mult 1).

5. D. D. Caravasili (găsesc scris că el a fost deputat, ba chiar radical, în Camera română). Se înţelege că-i grec. E din Sudul Basarabiei, Ţinutul Ismailului. Mare prieten cu Jidanii şi om puţin inteligent.

6. D. V. Purişchevici, vice-preşedinte al Consiliului general al alianţei poporului rusesc. Pururea spune că este un «adevărat Rus», dar poartă un nume cam suspect (începutul numelui cam moldovenesc: «purice», iar sfârşitul, leşesc). Orator şi poet furios.

7. Fretiacenco, Malorus. Veterinar, din Ismail.

8. D. Gulichin, om de credinţă veche rusească (staroobreadeţ). Rus şi om de nimica. Pe Gulichin l-a ales ca deputat ţerănimea Ţinutului Orheiu (năprasnici Orheieni!) — centrul Basarabiei. Cîte amintiri istorice sînt legate cu numele Ţinutului acestui al Orheiului Moldovei....

Gulichin e un mic negustor de porci, de prune etc. din Telineşti (Orheiu), ştie rău româneşte (slavă Domnului că măcar el ştie, de şi nu prea bine!), dar nu ştie nimic din trecutul ţerii. N'a sfârşit cursul nici la şcoala primară. Abia scrie. Este om de tot incult şi representantul de formă al ţerenimii basarabene.

9. Cel din urmă deputat este părintele Nicolae Ghepeţchi — adevărat Rus.

...Şi, totuşi, în Basarabia avem o mulţime de preoţi români, şi încă preoţi buni şi înţelepţi. O comedie de alegeri şi mai ales resultatele e curată batjocură! Şi să nu gândeşti dta nici un moment că astfel a vrut Guvernul rusesc. Alegerile nostre erau lipsite de ori ce influinţare din partea Guvernului (în România ştiu că nu-i aşa). Noi, Românii, avem drepturi politice egale cu cele ale altor naţii. Cînd, întâiaşi dată, se făcură alegerile în Rusia, poporul românesc din Basarabia a ales pe Siţinschi; Ianovschi, etc., — şi încă pe câţiva radicali şi literatori (nu ceti, mă rog, cumva liberali): Leşi, Greci Armeni, cari nu ştiau româneşte, şi nu cunoşteau trebile noastre. Doarme şi poporul... Avem numai două partide generale: conservatori (!) şi radicali (!), dar partidul românesc până acum nu-l afli. Tristă şi umilită priveliste să vezi pe vechi duşmani ai Neamului Românesc; ca Grecii, Leşii, etc. în rolul de reprezentanţi ai ţerii!

1) Acuma tace, fiindcă a murit. — N. R.

ALEGERILE PENTRU CONGREGAŢII.

In chestia alegerilor congregaţionale din C-Severin.

Primim următoarele şire:

On. Redacţiune!

De ce ne-am temut nu am scăpat. Duhul răsbunării, personalităţile, materializmul şi interesele egoistice îşi află loc, unde trăesc inimi slabe şi fără temeri de mustrarea conştiinţei, — şi cu deosebire fără temere de pedeapsa lui D-zeu şi de resplătirea lacrămilor acelora, cari îi susţin.

In genere părerea şi îngrijorarea d-voastră exprimată în No. 241, cu durere s'a realizat. Nu mă doare aşa de mult pentru alte cercuri cari sunt perdute pentru noi — onoare escepţiunilor — mă doare însă pentru comitatul nostru Caraş-Severin, care e curat românesc cu două Conzistoare româneşti, cu un trecut aşa de frumos românesc, pe care îl glorifică şi istoria noastră; cu atâta cărturărime ca model de imitat — tocmai în acest centru am aşteptat şi s'a aşteptat izbânda noastră.

In conferinţa ţinută în Bozovici la 12 l. c., s'a pipăit pulsurile celor de faţă. Re-

---

Strofele acestea două îţi evocă o întreagă stare sufletească. Trebue să fii lipsit de lirism ca să nu le pricepi claritatea, melodiositatea şi prin urmare şi frumuseţea lor. Din cînd în când cîte o notă de veselie copilărească — copilărească, în senzul bun al cuvântului. Ascultă:

— «Uite măi, mi-e dragă lumea
Şi 'mi eşti drag şi tu, crîşmare
Ş'apoi vinul ăsta-i dulce
Ca un sân de fată mare!

Ia mai adă'mi o ulcică
Să mi-o beau colea la soare,
Dar din pivniţă mi'l scoate,
Chiar din fund, dela răcoare!...»

Se coboară 'n beci crîşmarul
— Crîşmăriţii nu-ie-a bine,
Sapă singură şi cântă
Şi se uită lung la mine.

Şi năpraznic gînd, o, Doamne,
Ne trecu prin cap de-odată:
«Să se prăbuşească crîşma
«Peste soţul ei, măi tată!» (pag. 143).

Să nu iai întreagă dorinţa aceasta ca o dorinţă canibalică — cum a înţeles-o pare-mi-se cineva. Spunea: «Ian te uită! Ce gînduri fistichii mai are poetul! Să omoare pe crîşmar în fundul beciului!» — In cazul acesta nu mai stăm de vorbă. E o întorsătură hazlie, nevinovată, după cum e trecătoare şi dragostea faţă de crîşmăriţa rumenă.

Sau altă poezie cu aceiaşi drăgălăşie relevată la cele două dela început:

«Lună, spune'mi dragă lună,
Ce mai face ea acu?
— «Doarme, toată lumea doarme,
Haide, culcă-te şi tu!».
— «Doarme?».... Lună, dar cum doarme?
Ca o zînă din poveşti?»
— «Cum să doarmă, cum se doarme,
Visătorule ce eşti!».

— «Şi visează?.... Lună dulce,
Ce visează ea spre zori?»....
Luna rîde şi'mi răspunde:
— «Lasă, nu mai ştii.... că mori!»

El: M-ai convertit de tot. E drăgălăşie, e simţământ gingaş.

Ea: Să-ţi mai citesc două scurte:

— «Floare răsărită 'n umbră,
De'nzadar te mai alinţi
Tu vei rămânea de-apururi
Un copil fără părinţi.

Zorii unei vieţi mai bune
Ii visezi de-atâţia ani
Şi nu ştii că nu răsare
Soarele pentru orfani....»

Am să fur în noaptea asta
Stelele strălucitoare
Să mi le 'mpletesc în raze
Şi să-ţi fac o cingătoare.

Să-i şoptesc în taină lunei
De mijloc să ţi-o acaţe,
De mijloc când te-oi cuprinde,
Cerul tot să-l iau în braţe.

Am făcut o selecţie de poezii. Ţi-aş putea însă ceti şi multe altele ca exemple.

El: Dar ce părţi slabe găseşti la Bîrsan?.

Ea: Slabe? Nu vreau să întrebuinţez cuvântul acesta. Să vezi ce vreau să zic; Vă iau în nume de rău, că nu vă daţi osteneala să pricepeţi mai bine tainele sufletului unui poet. Sau de cercetaţi, căutaţi altceva decât puteţi afla de fapt. Când ar fi să caut greşeli în volumul acesta de poezii, trebue sa mă apropiu de el cu mîini mai delicate, ca să se vadă că pricep să umblu cu inimele de sticlă — căci toate

prezentate erau toate comunele cu deosebire Bozoviciul, Lăpuşnicul, Prilipeţul, Dalboşetul etc., în frunte cu preoţii lor. Conferinţa s'a deschis cu mare însufleţire prin Venerabilul preot Dimitrie Bogoevici, care prin o cuvântare însufleţită şi plină de naţionalism curat, răspunde d-lor advocaţi Dr. I. Vladone şi I. Novac, recomandându-le ca şi celorlalţi buna înţelegere şi buna chibzuire pentru tot ce este naţional şi cinstit.

Dl Dr. Vladone are curajul şi convingerea a candida: pentru cercul Bozoviciului pe părintele Nicolae Bihoi fiul codreanului Comunităţii de avere Vuc Bihoi, iar acesta recomandă pe lângă sine pe părintele Ioan Brinzei recunoscut ca mare naţionalist.

Tot dl Dr. Vladone pentru cercul Dalboşeţului recomandă pe părintele Ilie Imbrescu, care ne fiind de faţă a primit candidatura părintele Dionisie Goanţă, cam cu trecere şi legături parochiale şi familiare în comunele Lapuşnic, Moceriş şi Buceaua, cari cu toţi ne-au vândut şi au sărutat mânile bohemilor şi notarului din Ravensca, alegând pe notarul cercual din Dalboşeţ.

Ruşinea o lăsăm pe seama opiniei publice. Dalboşiţienii, avem de notat, au fost — durere — pasivi.

In Rudăria pentru candidare se iveau dorinţe pentru Dr. Ioan Sirbu recunoscut, ca mare român născut în comuna unui Doda şi Murgu cu renume istoric. A răuşit însă Peczeli prim-pretore.

In cercul Prigorului Dl Dr. Vladone a candidat pe părintele Timotei Borchescu şi pe Rotariu. A învins însă Zaharie Mihulescu membru în comitatul comunităţii de avere şi părintele Vasile Popovici membru la comunitatea de avere, ca şi părintele Timotei Borchescu, cari nu s'au mişcat în cauza aceasta.

In cercul Bănia să credea că nu este nici un contra candidat faţă de părintele Dimitrie Bogoevici, care din tinereţe a luptat şi luptă pentru cauze bine pricepute. Şi totuşi în ziua alegerii ginerele părintelui Novacovici şi fratele acestuia, ca codreanul comunităţii de avere a stat până sara pentru reuşita unui Bobolaşi pe care îl candidase Dl Dr. Vladone. Bine s'au purtat la alegerea din Bănia alegătorii aceşteia şi cu puţină deosebire comunele Şopot şi Gherboveţ.

Cu toate acestea a reuşit părintele Dimitrie Bogoevici cu 11 voturi contrare.

Semne bune nu sunt. In loc să ne însufleţim pentru tot ce este bun, frumos şi naţional ar trebui să lăsăm toate la o parte.

N'avem să aşteptăm, în astfel de împrejurări, nici un bine dela o astfel de inteligenţă cu 2 Conziztoare româneşti. Căci românul zice: Dela cap se împute peştele!»

In Caransebeş, Lugoj ce ispravă?

Dar Oraviţa, Reşiţa, Bocşa etc.?

Dece numai noi almăţejnii şi alţi să fim sub critică? Răspundă dl Dr. Vladone cu tovarăşul său «Eu»!

„Almajănul.“

---

inimele de poet sunt inimi de sticlă. După ce i-am recunoscut meritele reale mai adaug şi dorinţe, dar numai dorinţe. Constat — spre pildă — că conturele caracteristice nu sunt destul de marcate, că evaporează de multe ori poezia, că — după poeziile lirice-uşoare, drăgălaşe, aş vrea să meargă poetul mai deaprte. Dar — după cum spun — aceasta e o simplă dorinţă, care nu se poate impune şi nu se poate porunci, cum o fac în mod bădăran mulţi. Dar recunoaşte că însemnează ceva Zaharie Bîrsan în poezia lirică. E truverul din evul mediu, cu mandolina subsioară, cu cascheta dată visător pe ceafă, cu ochii duşi în zare şi-ţi cântă — asemeni acestor pelerini poetici — fără de grija prezentului, fără de grija viitorului. Dacă l-ai trezi din reveriile sale, mandolina ar înceta de a mai fi atinsă de degetele lui gingaşe, el şi-ar pierde cumpătul şi n'am mai avea cântecele lui diafane.

Dar, iartă-mă ,trebue să plec. La revedere oare cînd-va.

Ideea unei „Gesammtmonarchie“.

In vorbirea sa de eri prin care respinge proiectul transacţiei deputatul Farkasházy Zsigmond, pentru sprijinirea convingerilor sale aduce între altele pe tapet o convorbire a sa cu şeful partidului social creştin din Austria Dr. Lueger, din care reese, că ideea unei Gesammtmonarchie în care Ungaria să figureze ca o simplă provincie austriacă, departe de a fi abandonată este ţinta supremă a politicei Cislaitaniei.

Pentru a ne lămuri mai bine asupra acestui punct dăm aci partea aceea, a discursului lui Farkasházy, care se referă la convorbirea sa cu doctorul Lueger.

Farkasházy Zs: Ideia unei Gesammtmonarchie, nizuinţa spre centralizare, care ş'a câştigat un resultat în transacţia de faţă, nu e o chimeră, nu e o vedenie, nu-i poveste. Nu de mult am avut ocazia să vorbesc cu unul dintre conducătorii parlamentului austriac, cu capul majorităţii de acolo, cu cel mai puternic politician austriac, cu Lueger. (Zgomot. S'auzim! S'auzim!) Onorată cameră! Pot să afirm, că declaraţiile acestui bărbat m'au cutremurat, căci acest bărbat are astăzi o influinţă hotărâtoare în politica austriacă. Nu cu frazele unui tribun poporal, nu cu demagogia unui agitator a vrut să mă convingă, ci cu principii convingătoare a cercat să-mi sugereze idea, că Gesammtmonarchia va fi, pentru-că trebue să fie.

Conducătorul partidului social-creştin, Lueger a zis: acuma e timpul, să eliberăm acele popoare din monarchia austro-ungară, cari sufer apăsare, cari îndură nedreptate şi sclăvie. DVoastră Maghiari, a-ţi despoiat de cele mai elementare drepturi omeneşti, pe sermanii sloveni, pe sermanii croaţi, pe sermanii români, pe sermanii sârbi.

NAGY GYÖRGY: De ce nu i-ai aplicat o palmă, dacă a vorbit aşa? (Ilaritate).

LUCACIU V: Pentru-că el e Farkasházy!

FARKASHÁZY ZS: Fii liniştit dle deputat, că i-am spus părerea mea; palmă nu i-am dat pentru-că între oameni civilizaţi, nu e obiceiul să lupţi cu astfel de documentări *) (Zgomot).

ZLINSZKY I: Spune şi ce a mai zis despre noi! Ce zice de alte ori. Spune şi aceea!

PREŞ.: (sună) Linişte!

FARK. ZS: Ce am auzit. Nu strică, dacă cunoaştem şi felul de gândire al duşmanului. (Aşa e! S'auzim!) Ei anunţă politică desrobirii în contra Ungariei: Şi după-ce am criticat cele zise şi desvoltate de el pe larg, aşa după cum m'a tăiat capul cu durere, ba chiar cu desperare; atunci l'am întrebat: „Ce cugeţi Dta, e posibil ca să se încerce aşa ceva, fără opoziţia cea mai aprigă a marelui simţimânt patriotic unguresc?“

*) Farkasházy aplică prin replica aceasta palma eroului săcui. Nu?

La asta mi-a răspuns: Azi nu e posibil, dară va veni cineva, care va îndeplini desrobirea şi va înfiinţa Gesammtmonarchie-a. Deci dlor atunci când duşmanii noştri lucră cu astfel de mijloace, când luptă în contra noastră cu astfel de arme şi când ţes în contra noastră astfel de planuri, nu e faptă patriotică să sprijinim politica aceasta (Zgomot), care înseamnă apunerea idei independente în Ungaria, care politică e în stare să îngroape acea nizuinţă economică, care a apărat Ungaria în decurs de 40 de ani de a nu se contopi în monarchie. Eu cred, că nizuinţa aceasta nu află sprijin în această cameră, dar să arătăm şi în afară că acele nizuinţe cari se lăţesc află şi opoziţie. De aceea eu aflu de nedrept, că părerile contrare transacţiunii nu se ascultă cum ar trebui Eu din partea mea ţin de interes naţional, ca transacţia să se respingă cu unanimitate, de aceea mi am desvoltat punctul meu de vedere aşa de larg şi deci nu pot primi proectul monoparagraf, de aceea mă alătur la proectul de rezoluţie înaintat de dl deputat Polónyi Géza, care proect, cel puţin cuprinde speranţa că oare când-va naţiunea va pune mâna pe banca naţională, care nu e altceva, decât prima armă pentru elupterea neatârnării.

Scrisori din Viena.

— Situaţia critică din parlamentul austriac. —

Viena, în 29 Noemvrie.

Una dintre specialităţile politice ale monarchiei noastre e că în ambele jumătăţi ale monarchiei crizele obvin totdeauna paralel. In privinţa aceasta se validitează pe deplin paritatea atât de mult dorită de unii politiciani.

Pe când în parlamentul ungar obstrucţia consecventă a Croaţilor a creat o situaţie, care a făcut problematică rezolvarea la vreme a transacţiei şi a silit ministerul să-şi ia refugiul la proiectul monoparagrafic, ministerul Beck a ajuns într'o situaţie analoagă, aşa că trebue să fim pregătiţi la eventualitatea, că nu va succede cetirea a doua şi a treia a proiectelor de transacţie înainte de 1 Ianuarie.

Rezultatul e că se vorbeşte tot mai mult despre posibilitatea unei crize de cabinet precum şi despre disolvarea parlamentului. Nu este eschis însă să urmeze ambele eventualităţi de odată.

Ministrul preşedinte Beck şi-a greşit calculul de-a binele când a crezut că prin reconstruirea cabinetului va reuşi să câştige parlamentul pentru rezolvarea diferitelor agende şi în deosebi a transacţiei.

In parlamentul de mai nainte, în care o mare parte a deputaţilor era aleasă din sînul curiei marilor proprietari şi al camerelor de comerciu şi industrie, iar restul se recruta din contingentul restrâns al privilegiaţilor, era cu totul altfel. Membrii parlamentului atârnau cu mult mai puţin dela opiniunea alegătorilor şi dacă vre-un partid lega pact cu guvernul, acel partid putea să-l şi observe întru toate şi dacă vre-un partid era representat în minister era dovada cea mai eclatantă că acel partid se află în relaţiuni amicabile cu guvernul, iar ministerul putea să conteze necondiţionat la sprijinul partidului respectiv afară de cazul când representa principii cu totul excepţionale.

Natural că în urma crizelor provocate când de o obstrucţie, când de alta, ministerele parlamentare au devenit o raritate, iar locul lor l-au luat bărbaţi, caci

cu ori-ce ocaziune îşi accentuau caracterul lor de «beamteri».

Se credea la început că în urma transformării parlamentului curial într'un adevărat parlament al poporului — va trebui să se ţină cont de împrejurarea că încredinţând portofoliile ministeriale unor personalităţi politice mai marcante — se va putea resolva mai lesne compromisul Austro-Ungar.

Acuma se dovedeşte, că partidele nu prea sunt învoite de a face o asemenea plăcere premierului. Indeosebi agrarii declară categoric că având în vedere principiile profesate mai nainte şi presiunea esercitată asupra lor din partea alegătorilor — sunt siliţi să observe o atitudine contrară faţă de transacţie.

Singură împrejurarea aceasta însemnează o primejdie serioasă pentru guvern mai ales dacă vom lua în considerare şi terminul scurt, care îi stă la dispoziţie pentru rezolvarea compromisului şi a provisorului budgetar.

Deja ne aflăm încurcaţi într'o criză gravă şi ministerul se află într'un astfel de stadiu, că e deajuns să repăşească un singur membru din cabinet, pentru ca să provoace demisiunea întregului guvern.

Relaţiunile aceste se aseamănă mult cu o zidire rău construită, din care e de ajuns să scoţi o singură piatră, pentru ca întreaga construcţie să se prăbuşească.

Intregul curs al şedinţei de eri, atât în ce priveşte demonstraţiile socialdemocraţilor cât şi manifestaţiunile de solidaritate a slavilor, constitue o dovadă eclatantă pentru orice om nepreocupat, că numai introducerea votului universal nu e în stare să scoată Austria din chaosul politic în care se află.

Inainte de toate se dovedeşte, că iarăşi chestiunea transacţiei formează problema, faţă de care ori ce nisuinţă de a face ordine odată, rămâne zadarnică atât în Cislaitania cât şi în monarchia întreagă, că au toată dreptatea, cei cari susţin că lipsa cea mai arzătoare pentru desvoltarea monarchiei şi a popoarelor sale ar fi reformarea radicală a constituţiei.

Monarhia în felul ei actual trebue să înceteze căci o monarchie cu termin de abzicere din zece în zece ani, nu are rost, trebue să înceteze lupta ce pururea se reînoeşte între cele două jumătăţi ale monarchiei.

Numai atuncia va fi posibilă resolvarea altor chestiuni şi atuncia nici regretabila luptă între naţionalităţi nu va mai împedeca cursul regulat al desbaterilor cu ocaziunea vre-unei probleme oare-care.

Adevăratele roade ale sufragiului universal le vom culege, când nu vor mai plana asupra parlamentului chestiuni de natura celor cari ameninţă acum a produce o criză atât de primejdioasă.

Austriacus.

Furtuna din Reichsrathul austriac.

Scandalul socialist. — Protestul panslavist al clubului polon.

Şedinţa dela 28 Noemvrie a Reichsrathului austriac a fost una din cele mai furtunoase.

S'a continuat pertractarea urgenţei deputaţilor Schrammel şi Dr. Renner referitoare la scumpirea mijloacelor de existenţă.

Socialiştii s'au îngrijit de cu vreme ca toate galeriile să fie pline cu aderenţi de-ai lor, aşa că la provocarea scandalului, care-l premeditaseră, să fie secundaţi de acestea.

Trucul le-a succes pe deplin.

Făcându-se votarea nominală a urgenţei s'au obţinut 207 voturi, contra 192. Nefiind două treimi pro, proiectul lui Schrammel a fost respins.

Indignarea socialiştilor a fost la culme.

Galeriile au început atacul batjocurind pe deputaţii, cari au votat contra şi scuipând chiar în incintă, unde să încăerase o adevărată luptă între socialişti de o parte şi creştini-sociali, poloni, agrarieni cehi şi germani şi slavii dela sud de altă parte.

Galeriile au trebuit să fie golite pentru a sà putea linişti spiritele.

•

După potolirea tumultului a luat cuvântul deputatul polon Dr. Glabinski care protestează în mod energic împotriva proiectului de lege, depus pe biurourile Reichstagului german, proiect care taie în interesele naţionale ale poporului polon din Rusia.

Intre dispoziţiile acestui proiect trebue amintită în prima linie expropriarea şi apoi luarea dreptului polonilor de a vorbi în întrunirile lor în limba poloneză.

Glabinsky susţine, că dispoziţile proectului din chestiune taie în drepturile omului şi zgudue temeliile dreptului internaţional. Proiectul acesta vrea să-i despoiae pe Poloni de dreptul natural de a vorbi în limba poloneză în întrunirile lor şi de a-i desmoşteni de glia strămoşiască.

Nu cred, că e cu putinţă — a zis el — că un asemenea proiect să întruniască majoritatea. Noi suntem convinşi, că astfel de măsuri, cari au în vedere stârpirea unui popor sunt greşite şi vor produce o zguduire puternică în sânul poporului german. Zguduită va fi şi alianţa lui cu Austria. (Aprobări în dreapta). Ca reprezentanţi ai poporului polonez avem datorinta sfântă ca pe baza culturei creştineşti să protestăm în faţa întregei lumi civilizate în modul cel mai sărbătoresc contra loviturilor guvernului prusiac îndreptate împotriva drepturilor înnăscute ale poporului nostru şi contra drepturilor asigurate prin convenţiune ale cetăţenilor austriaci. (Aprobări furtunoase în stânga.)

Ia apoi cuvântul deputatul: *Hribar* (sloven) care se alătură şi el la protestul antevorbitorului. Dânsul vorbeşte despre deprimarea pe care a produs-o pasul acesta al guvernului prusiac în toată lumea slavă.

Sommer (german radical): Schluss! Trăiască Bülow. (Voci în dreapta: Trăiască Eulenburg! Trăiască curasier-ii! Zgomot).

Hribar: Sperăm, că aprobările încurajatoare, pe cari le-a întâmpinat manifestaţiunea noastră din partea slavilor vor afla un răsunet puternic şi la forurile competente. Este aplicat dl preşedinte ca să raporteze ministrului-preşedinte despre manifestaţiunea aceasta în mod oficios? (Aprobări în dreapta, contestări de pe băncile germanilor radicali).

Markow (rutean ruso-fil): Nu există popor mai oprimat în Austria decât ruşii-mici, pe cari îi numesc greşit ruteni.

Vorbeşte despre vivisecţia, căreia îi este supus de secole poporul rutean, precum şi alte popoare slave. Durere, la rolul acesta trist şi medieval s'au pretat, afară de maghiari, şi germanii. Preţueşte cultura germană şi poporul german, dar dispreţueşte măsurile tiranice şi barbare cari ţintesc la deposedarea nenorocitei ţărănimi polone.

Oratorul, întreabă şi el, dacă e aplicat preşedintele să aducă la cunoştinţa ministrului-preşedinte enunciaţiunile făcute în numele marelui popor rusesc.

Hudec (social-democrat polon), asemenea înaintează un protest în care zice: „Gândirea noastră zboară şi spre Rusia. Noi ne gândim şi la faptele ruşinoase ale guvernului din Rusia, unde fraţi de-ai noştri luptă împreună cu întregul popor rusesc pentru libertate şi omenime. Protestez în modul cel mai hotărât în numele întregului club social-democratic.

Klofac (ceh radical). Declară, că nu se poate identifica nici odată cu deviza: „Prin naţionalitate la bestialitate“. Şi deviza aceasta e atotputernică în imperiul german. De altfel partidul său va şti să tragă consecvenţele din această atitudine a Germaniei cu ocaziunea proximei şedinţe a delegaţiunilor.

După protestarea socialistului polonez Breiter urmează:

Dr. Kramarz, care protestează în numele tuturor partidelor boeme dela „Narodniclub“ contra atacurilor îndreptate nu numai împotriva nefericiţilor poloni, ci şi contra boemilor cari se află în imperiul german şi nu voesc să se lapede de naţionalitatea lor. „Atitudinea noastră—zice el—nu însemnează duşmănie faţă de naţiunea germană, ci protestare contra brutalităţii“.

Stand (sionist), declară în numele partidului naţional-ovreesc, că ovreii, ca popor oprimat, condamnă din principiu orice oprimare a minorităţilor naţionale. (Voci: Trăiască sioniştii).

Dr. Conci (italian), declară, că populaţiunea italiană a urmărit totdeauna cu simpatie soartea polonilor din imperiul vecin şi se asociază şi el, în numele clubului italian, la protestul ridicat de către reprezentanţii polonilor.

Mai protestează apoi deputaţii Stapinsky, Krek şi Wityk.

Urmează protestările germanilor contra acestei atitudini a slavilor din Camera austriacă şi cunoscutele ameninţări ale deputatului boem Klofac, despre cari am amintit în numărul trecut al ziarului nostru.

Cronica externă.

Neliniştea din Muntenegru.

Ziarul italienesc „Piccolo“, ce apare în Triest, publică următoarele veşti privitoare la Muntenegru:

Invingerea partidului, care e la guvern, a adus cu sine şi terorizmul, care de atunci încoace domneşte în ţară. Dacă, partidul guvernamental, observă pe cineva, că nu-i dă sprijinul de care are lipsă, atunci urmăreşte pe respectivul până unde nu mai e posibil. In ziua de 25 Nov. n., 6 conducători ai partidului liberal, foşti miniştri etc. au fost arestaţi şi apoi în cel mai barbar mod, legaţi în lanţuri şi aruncaţi în temniţă.

Publicul s'a indignat foarte mult văzând barbarizmul de care dă dovadă guvernull. După o ştire, încă neconfirmată voevodu. Vucovici a fost arestat şi numai la intervenirea grabnică a principesei Milena, a fost pus pe picior liber. Din toate faptele acestea ziarul „Piccolo“, deduce, că la curtea din Muntenegru cea mai mare influenţă o are camarilla. Asta se vede şi din faptul, că ia succes camarillei, ca şi Vucovici să fie arestat.

Faptele acestea ale guvernului potenţează iş mai mult, neliniştea, ce era până acuma în Muntenegru.

•

Situaţia în Rusia.

Consiliul ministerial s'a ocupat cu proiectul ministrului de marină, referitor la construirea vapoarelor de războiu. Conziliul de miniştri a hotărât, alegerea unei comisii, care să studieze chestia aceasta şi să vie apoi cu o propunere formulată, în care însa să se amintească condiţiile inomisibile, anume, că comanda se va face exclusiv în fabrică rusească şi din material rusesc. Planul şi condiţiile se vor înainta apoi conziliului de miniştri.

— Din Berlin se telegrafează: In noaptea de 28 Nov. st. n., poliţia a urmărit 8 oameni, cari au voit să fure diferite acte din cancelaria asociaţiei din Moscva.

Urmăriţii au tras focuri de revolver în poliţişti, în urma cărui fapt, 1 poliţist a murit, iar 5 au fost grav răniţi.

BULETIN PARLAMENTAR

Şedinţa dela 30 Noemvrie n.

Lumea se aşteaptă la o mică senzaţie: opoziţia maghiară are de gând să provoace o discuţie la regulamentul Camerei pentru a înfiera procedeul de azi al preşedintelui Návay, care l-a silit pe deputatul Farkasházy să vorbească şi după orele trei, — deşi în alt timp luase cuvântul deputaţilor naţionalişti când discursul lor să întinsese până după ora finală pentru discuţie.

Discuţia la regulament a rămas, însă, numai senzaţia culoarelor, unde Lengyel Zoltán îi explică lui Nagy György că ei sunt de vină dacă Farkasházy a fost silit să-şi înceapă discursul la trei ore fără 10 minute.

«Hei, când era preşedinte Apponyi, eu singur am mâncat trei sferturi de oră luând mereu cuvântul în chestie personală sau în chestie de regulament. Şi voi n'aţi fost în stare să faceţi aceasta timp de zece minute».

Kaas Ivor, bătrânul conte, cu ochelarii de aur, se alătură la ei.

«Ce mai discutaţi lucruri de prisos. La noi în Ungaria un singur partid e cu putinţă: partidul habsburgic. Eu cât voi trăi nu voi mai fi opoziţional. In curând va veni Francisc Ferdinand, eu mă alătur la el, îl voi asculta fără să mă gândesc, căci la noi în Ungaria — nu poate să existe guvern care să n'aibă majoritate».

Deşi zise numai în glumă, cuvintele lui Kaas fac impresie.

Şedinţa se deschide la orele 10, sub preşedinţia lui Návay. După verificarea procesului-verbal al şedinţei de eri ia cuvântul

ROICI, croat, care vorbeşte împotriva proiectului—croateşte.

IANKOVICS MARCEL, kossuthist, vorbeşte pentru proiect.

Impacienţă nervoasă.

La orele 11 şi un sfert ia cuvântul — contra proiectului — Sándor Pál, odiniioară membru fruntaş al partidului liberal, azi ultima rămăşiţă a gloriei din trecut.

Camera e stăpânită de o nervozitate febrilă. Sándor Pál nu e în stare să zică trei cuvinte şi e întrerupt de doi-trei deputaţi.

Cu pilda aceasta rea premerge însuşi ministrul de comerciu Kossuth, care face el întreruperile întâi.

— Nu înţelegi transacţiunea! — îi zice Excelenţa Sa.

— Vom vedea în curând care o înţelege! — îi ripostează Sándor Pál, autoritate recunoscută în chestii de politică economică.

Preşedintele tot mereu e nevoit să sune clopeţelul şi să-i chieme la ordine pe deputaţi. In zece minute a sunat de treizeci de ori. Inzadar protestează Sándor Pál împotriva acestui procedeu de-a nu-l lăsa să vorbiască (secretarul de stat Szterényi, aprobă: Aşa-i), înzădar sună preşedintele iarăşi şi iarăşi, par'că e lozincă să nu i se dea voie — nu să-şi termine discursul (căci nici la introducere n'a ajuns), ci să-l înceapă. Aşa încearcă să vorbească — zadarnic — vreme de o jumătate de cias. Nu-i este cu putinţă să spună liniştit două fraze.

Cătră orele 12 se mai face linişte, (o parte a părinţilor au trecut în bufet). Sándor Pál intră în meritul chestiei cu declaraţia că ar fi fost cu neputinţă să se închie o transacţiune mai rea decât cea actuală. Miniştri, pe când erau în opoziţie, făceau fel de fel de promisiuni pentru a nu împlini nici una.

O pildă din România.

Citează o anecdotă. Bülow, cancelarul imperiului german, a făcut într'o zi cunoştinţă cu un distins deputat al Camerei române, căruia i-a spus mai multe dorinţe.

— Dacă ajung ministru — îi promite deputatul — am să le împlinesc.

Peste câtă-va vreme, deputatul ajunge ministru. Bülow îi aduce aminte de promisiune.

— Nu-ţi poţi închipui cum se schimbă vederile omului îndată ce ajunge ministru! — îi răspunde fostul deputat.....

Anecdota provocă ilaritate. Inţelege toată lumea că e vorba de foştii deputaţi opoziţionali — azi miniştri şi de partidele lor. Numai Kossuth protestează:

«Constat că eu nu mi-am schimbat vederile!».

După acest episod mai vesel, încep din nou întreruperile, din nou sună clopoţelul — înzadar.

Spiritele nu se liniştesc decât când vine Justh să ia el conducerea şedinţei. Sándor Pál poate să vorbească acum mai în tăcere, polemizând cu discursul ministrului Kossuth. Inainte de ora 1 cere pauză de 10 minute. După pauză continuă în prezenţa alor 35 de deputaţi.

Din vreme în vreme se ridică din nou glasurile. De astădată din partea poporalilor, cari se simt atinşi de câteva declaraţii ale lui Sándor Pál. Ii doare că li-a spus că nici ei nu sunt în clar cu politica ce-o urmează: sunt 67-işti şi fac politică Kossuthistă sau invers.

Prezintă apoi un proiect de lege în interesul tarifului vamal autonom, ca nu cumva un guvern duşman să zădărnicească voinţa naţiunii.

— Voinţa aceasta va avea garanţii în parlamentul ungar! — îl întrerupe Laehne Hugo.

— Mersi de aşa garanţie! — îi răspunde Sándor Pál şi trece la motivarea proiectului său — fireşte, întrerupt din nou la fiecare frază.

In curând se învredniceşte şi de o chiemare la ordine — nemeritată. La o întrerupere în care se face aluzie la corupţia de sub liberali, citează cuvintele unui politician francez care a zis că în politică întotdeauna a fost şi va fi corupţie. Preşedintele — crezând că face aluzie la partidul Kossuthist — îl chiamă la ordine (aplauze la Kossuthişti), Sándor Pál revine asupra cuvintelor sale şi arată că preşedintele nu l'a înţeles. Chiemarea la ordine a rămas însă chiemare la ordine.

Justh şade apatic în fotoliul prezidenţial (şi nici nu mai sună clopoţelul, ci-i lasă pe deputaţi să-şi facă chieful, să întrerupă, să strige (Markos, Zakariás, Endrei duc hangul).

Duplicitatea guvernului.

Cătră sfârşitul discursului său, acuză guvernul (din prilejul unei întreruperi) că observă o politică de duplicitate. Pe vremea când în Viena se urmau desbaterile în chestia băncii comune, în «Pester Lloyd» a apărut o anchetă în care capacităţile financiare s'au pronunţat pentru banca naţională independentă. Această anchetă s'a făcut la dorinţa ministrului-preşedinte şi a guvernului, care a îndemnat aceste autorităţi să se pronunţe pentru banca independentă, deşi guvernul îşi da seamă că aceasta e cu neputinţă.

«Nu e aceasta duplicitate? Nu va să zică aceasta a îmbăta lumea cu apă rece? Nu în trecut, ci acum a început domnia ficţiunilor!».

Pentru expresia aceasta din urmă e chiemat a doua oră la ordine şi ameninţat că dacă va mai continua să discute pe tonul acesta, i se va lua cuvântul.

La orele 3 fără un sfert, preşedintele îi atrage atenţia să-şi termine discursul, căci — conform hotărârii Camerii — la orele 2 şi jumătate trebuiau să se desfăşure interpelaţiile anunţate.

La orele 3 din nou i se atrage atenţia să-şi termine discursul (o voce: Eri am stat până la 5!).

La orele 3 şi 10 m. îşi termină discursul cu promisiunea, că la discuţia pe articole va reveni mai pe larg asupra acestei chestii importante.

(Un moment interesant e, că lângă Sándor Pál şedeau baronul Bánffy şi Dr. Bródy Ernő, dela cari cerea mereu sfaturi ce să facă, de câte ori era întrerupt).

Wekerle — răspunde.

Ministrul-preşedinte Wekerle ia apărarea partidului kossuthist împotriva lui Sándor Pál.

„D-l deputat a acuzat acest partid, că şi-a pus la o parte programul. Abnegaţia aceasta va fi meritul istoric al partidului kossuthist, care a ajuns la guvern, când în urma partidului liberal erau numai ruine“

Declară apoi, că ancheta, de care a pomenit Sándor Pál, s'a făcut fără ştirea lui, el n'a influinţat pe nimeni, n'a stat cu nimeni de vorbă. De altminteri la „invectivele“ lui Sándor Pál nu ţine să răspundă mai pe larg.

Se stabileşte ordinea de zi a şedinţei de Luni (continuarea discuţiei), preşedintele anunţă, că Luni îi vor răspunde lui Sándor Pál: secretarul de stat Szterényi şi raportorul Földes Béla, apoi se trece la

Interpelaţii.

Nagy György interpelează în chestia administrării pădurilor săcuieşti.

Celelalte interpelaţii se amână pe Miercuri.

Şedinţa se ridică la orele 4 d. a.

Comercianţi!

Cari voesc să servească cumpărătorilor cu un calendar frumos, bun şi ieftin, ceară în comisiune,

CALENDARUL „POPORULUI ROMÂN“

dela Administraţia „Poporul Român“ Budapest, VII., István-ut 11.

Preţul 40 fileri.

Se estinde pe 208 pagini cu 100 chipuri.

Comercianţii primesc 25% rabat.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ŞTIRILE ZILEI.

Sâmbătă, 30 Noemvrie n.

— **Un frumos atelier românesc.** Primim spre publicare următoarele şire: Pe seama bisericei române din Bârseul de Jos, am procurat un potir şi disc de argint aurit dela „atelierul de ornate sacre al internatului de fetiţe din Blaj de sub conducerea profesorului de teologie dr. Victor Macavei.

Marfa trimisă, ca material, ca execuţie şi în ce priveste preţul culant, nu numai că ne-a satisfăcut pe deplin, ci ne-a şi îndemnat, ca să aducem mulţămită întreprinderei româneşti sus amintite din Blaj şi a atrage atenţia publicului românesc şi mai cu seamă a preoţimei, că toate lipsele bisericeşti să le procure dela această întreprindere care, pe lângă că e românească, e şi de binefacere, căci venitul se foloseşte pe seama internatului de fetiţe.— *Demetriu Cionca*, preot.

— **Avis.** Administraţia „Luceafărului“ aduce la cunoştinţa abonaţilor săi, că din cauza grevei lucrătorilor tipografi, care du-

rează de aproape două săptămâni, Nr. 22 va apare cu întârziere.

In legătură cu aceasta, face cunoscut abonaţilor săi, că aceia dintre dânşii cari îşi vor plăti abonamentul pe întreg anul 1908, cel mult până la 15 Ianuarie viitor, se vor împărtăşi de premii şi anume: cei cu 7 cor. vor primi 2 volume, pe alese, din editura „Luceafărului“, iar cei cu 12 cor., 3 volume pe alese; sau şi unii şi alţii Caietele muzicale ale dlui T. Brediceanu: „Muzica seratei etnografice“; cei cu 7 cor. două, cei cu 12, 3 caiete.

— **Omorât pentru limba sa.** In comuna Galesena din peninsula Istriei, s'a întâmplat un fapt scârbos.

Muncitorul croat Ioan Sviligni a salutat pe un cunoscut al său din amintita comună în limba sa maternă.

Faptul acesta nevinovat însă a avut urmări fatale pentru bietul muncitor. Pe drumul care duce din comuna Galeseno, a fost găsit mort cu capul sfărâmat, care faptă, după cum s'a stabilit, a fost săvârşită de şovinismul Italienilor din comuna aceasta.

— **Văduva şahului din Persia în Viena.** Din Viena se anunţă, că Vineri după ameazi a sosit acolo văduva şahului Persiei, fiind însoţită de o numeroasă şi splendidă suită. La gară a fost întâmpinată de ambasadorul Persiei dela curtea vieneză, Habibollak.

— **Regină îndrăzneaţă.** Regina Amalia a Portugaliei, care de prezent se află în Paris, s'a decis, ca zilele astea să facă o ascenziune cu balonul dirijeabil „Paris“.

— **Graniţa romîno-bulgară.** Comisiunea Româno-Bulgară, pentru fixarea talvegului Dunărei (fruntaria între România şi Bulgaria) a ajuns la o înţelegere perfectă, afară de două puncte asupra cărora se crede că în curând vor cădea de acord.

Zilele acestea dl Stancioff ministrul afacerilor streine, din Bulgaria, făcând în Parlament expunerea politică externă a principatului şi vorbind despre această comisiune a spus că lucrările duse la bun sfârşit vor avea de resultat strângerea cât mai mult a legăturilor prietineşti ce există între cele două State.

— x **Viitor de aur românimea are** dacă numai dela comercianţi români va cumpăra.

Cereţi preţ-curent românesc dela comerciantul român *F. A. Degan* din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. In el se află toţi articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. *Tea* aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi Ciocoladă eftină, Fructe sudice, etc., cu preţ redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plăteşte. Intr'un pachet trimite şi mai multe mărunţişuri. Cine doreşte a cumpăra eftin şi bine să grăbească. Toţi câţi au comandat au fost îndestuliţi!!!

Rugăm pe abonaţii noştri din provincie să ne facă cunoscut dacă primesc ori nu la timp foaia noastră, care se expedează de aici regulat în acelaş timp cu foaia „Magyarország“. In cele mai multe locuri „Lupta“ ar trebui să se înmanueze în ziua, a căreı dată o poartă; iar în locurile mai îndepărtate cu o zi in urmă.

Voim să facem arătare la oficiile postale pentru toate cazurile, în cari s'ar constata iregularităţi în înmanuarea foii.

Poşta redacţiei.

Dlui Vasile Micuda. Afacerea e veche şi nu o mai desgropăm.

Dlui I. S., în Blaj. Vă rugăm a ne trimite un exemplar, neavând cunoştinţă de cel trimis.

Economie.

Târgul de vite cornute în Budapesta. (Raport special). Săptămâna ultimă s'au adus în piaţa din Budapesta 1987 vite cornute, din cari au rămas nevândute 48 capete

Tendenţa în preţuri e liniştită, preţurile s'au schimbat, vitele s'au vândut cu 2—4 coroane mai eftin.

Preţurile au fost:

Tauri prima calitate 62—76 coroane, calitatea inferioară 50—60 coroane de maja metrică (100 kgr.).

Boi graşi prima calitate (ungari) 74—83 coroane excepţional şi 86 coroane, calitatea mijlocie 64—72 coroane, calitatea inferioară 56—62 c. de maja m. (100 kgr.).

Boi tărcaţi prima calitate 78—85 cor., excepţional 94 cor., calitatea mijlocie 68—76 cor., inferioară 54—66 coroane de maja m. (100 kgr.).

Vite slabe de păşune (soiul ungar), calitatea mai aleasă 60—70 cor., excepţional 74 cor., calitatea inferioară 50—58 cor. de maja m. (100 kgr.).

Boi din Bosnia calitate aleasă 58—68 c., excepţional 70 cor., calitatea inferioară 50—53 coroane de majam. (100 kgr.).

Vaci ungare 48—72 coroane, vaci tărcate 50—70 cor., excepţional 90 cor. de maja m. (100 kgr.).

Bivoli 36—48 cor. de maja m. (100 kgr.).

Juncani 53—64 coroane de maja metrică (100 kgr.).

Viţei. Indigeni, prima calitate 92—102 fileri, escepţional 110—118 fileri, calitatea inferioară 80—90 fileri de kilogram.

Viţei din Galiţia 90—98 fileri de kgr.

Târgul săptămânal de cai din Budapesta. In târgul de săptămână din Budapesta, ţinut în „Tatersaal“ s'au adus 180 cai prima clasă şi 368 cai de clasa doua, în total 548 cai. Din aceştia s'au vândut 261.

Târgul de râmători din Kőbánya (Steinbruch). Râmători bătrâni, grei (peste 400 kgr. părechea) —.—. Tineri, grei (peste 320 kgr. părechea) 124—125 fileri de kgr. Tineri, mijlocii (251—320 kgr. părechea) 126—127 fileri de kgr. Tineri, uşori (până la 250 kgr. părechea) 128—130 fileri de kgr. (Scăderea de greutatea vieţii e 45 kgr. de păreche),

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plăteşte până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteş —·— Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48 Timişoara——, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

In aceste sume sunt socotite şi darea de transport precum şi taxa de asigurare.

Piaţa din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum.	25 cor.	95 fil
„ „ „ „ „	mijl.	25 „	30 „
„ „ „ „ „	slab	24 „	50 „
Secară, „ „	dela	23·10 —	23·70
Orz, „ „	„	15·70 —	16·10
Cucuruz „ „	„	14.90 —	15·10
Ovăs „ „	„	16·35 —	17·15
Rapiţă „ „	„	34·50 —	36.—

II.

Producte.

Preţurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc,	dela	147 cor. —	148 cor
Slănină . . .	„	112 „ —	117 „
Cartofi . . .	„	4.10 „ —	5.30 „

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)

(Prima calitate ungară.)

Bătrâni . .	— — —	fileri kilogramul.
Tineri . . .	128—130 „	„

Redactor responsabil:

GEORGE PLEŞOIANU.

CSILLIK VENDEL

croitor de haine bărbăteşti

îşi recomandă atelierul.

Preţuri convenabile.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT NR. 6.

Patent Nr. 86957

Nu e crucea lui Volta! Nu e mijloc secret! Vindecă şi ţinţuieşte pe lângă garanţie.

Deosebită atenţiune e a să da împrejurări, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă şi foloseşte contra *durerilor de cap şi dinţi, migene, neuralgie, impededcarea circulaiunii sângelui, anermie, ameţeli, ţiuituri de urechi bătae de inimă, sgârciuri de inimă, astma, auzul greu sgârcinri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală plamâni şi picioare, reumă, podagră, ischis, udul în pat, influenţa insomnic, epilepsia, circulaţia nereguată a sângelui* şi a multor alte boale cari la tractare normală a medicului să vindecă prin electricitate. — *-n cancelaria mea se află atestate incurse din toate părţile lumei, cari preţuesc cu mulţumire invenţiunea mea şi ori-cine poate esamina aceste atestate.* Acel picient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca sa eretrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică rog a proca aparatul meu. Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul «Volta»* de oare-ce «Glasul Volta» atât în Germania câtşi în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit* fiind nefolositor pe când *aparatul meu e în general cunoscut apreciat şi cercetat.* Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice e recomandată în deosebi

Preţul aparatului mare e cor. 8.—

folositor la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Preţul aparatului mic e cor. 6.—

folosibil la copii şi femei de constituţie foarte slabă.

Espediţiile prin centru şi locul de vânzare pentru ţeară şi străinătate e:

Müller Albert, Budapest,

V|25 Strada Vadász 34 colţul.

Cele mai bune briciuri pe lume!

sunt briciurile pregătite din cel mai bun oţel Englez.

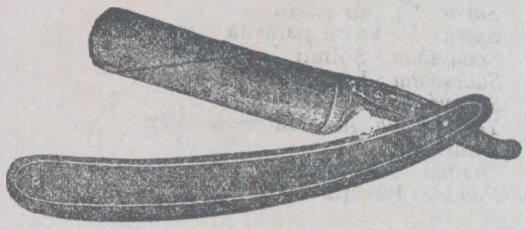

Ori şi cui se trimite gratuit preţ-curant.

Adresa exactă:

Grauer Mihály

Kőbánya 13.

PREŢURILE:

Brici Englez	1 fl. 20 cr.
Brici Transwaal	1 fl. 50 cr.
Brici Japán	2 fl. 50 cr.
Peatră de ascuţit	— 50 cr.

Mare deposit de:

Săpun, sapunioară şi pimssel.

!! CEREŢI PREŢ-CURANT GRATIS !!

Dela „Poporul Român" se pot procura următoarele cărţi:

Cărţi din editura librăriei „Minerva" Bucureşti:

Alexandri V.: Poesii 1·50
Alexandri V.: Teatru II. 1·50
Alexandri V.: Teatru III. 1·50
Alexandri: Teatru IV. Cor. 1·50
Alexandri V.: Proză 1·50
Alexandrescu Gr.: Versuri şi Proză 1·50
Basarabescu: Vulturii 1·50
Bârsan: Popasuri 1·50
Brun I.: Moşneagul 1·50
Bălcescu N.: Istoria Românilor 1·50
Bolintineanu D.: Poezii 1·50
Beldicianu N.: Chipuri dela mah. 1·50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie 1·50
Creangă Ion: Opere complecte 1·50
Coşbuc G.: Valuri alinate 1·50
Caraivan: La Şezătoare 1·50
Dunărianu: Cninuţii 1·50
Dauş: Doamna Oltea 1·—
Delatismana: 100 Basme 1·50
Eminescu M.: Literatură poporală 1·50
Eminescu M.: Scrieri politice 2·—
Eminescu: Geniu Pustiu 2·—
Filimon N.: Ciocoii vechi şi noi 1·50
Gârleanu: Cea dintâi durere 1·50
Grigorovitza Em. Chipuri şi Graiuri din Bucovina 1·50
Genlis: Povestiri morale 1·50
Gorun Ion Taina a şeasa 1·50
Gârleanu Em.: Bătrânii 1·50
Hodoş Constanţa: Frumos 1·50
Iorga N.: Gânduri şi sfaturi 1·50
Iorga N.: Neamul Rom. din Bucovina 2·50
Iorga N.: Ştefan cel Mare 0·75
Iorga N.: Neamul Rom. din Ardeal Vol I. 2·50
„ „ „ „ „ II 2·50
Istoria Românilor în chipuri Volumul I. 2·50
Iorga: Prin Bulgaria 2·50
Iosif St. O.: Credinţe 1·50
Lecca H.: Poezii 1·50
Lecca H.: Tainele cerului 1·50
Livescu: Nu se cuvine 1·50
Manolache Holda: Feţe 1·50
Moruzzi: Ruşii 1·50
Nicoleanu Stamaţi: Opere Compl. 1·50
Negruzzi C.: Op. Compl. Proză 1·50
Odobescu: Opere Compl. Vol. I. 1·50
Pann Anton: Povestea vorbei 1·50
Popovici A. C.: Vorbe înţelepte 1·50
Popp V.: Râs şi Plâns Cor. 1·50
Paul Augustin: Intre Someş şi Prut 1·50
Petrescu Petra: „Ilie Marin" 1·50
Popp V.: Domniţa Viorica 2·—
— Rutenisarea Bucovinei 3·50
Pop: Cum iubeşte o fată? 1·50
Rosetti — Max.: Intre Capşa şi Palat 1·50
Scrob Carol: Roua şi Bruma 1·50
Sandu Aldea C.: In urma plugului 1·50
Sadoveanu: Povestiri 1·50
Sandu: 2 Neamuri 1·50
Sadoveanu: Dureri înăbuşite 2·—
Sadoveanu: Povestiri de Răsboi 2·—
Sadoveanu: Crâşma lui moş Precu 2·—
Sadoveanu: Floare Ofilită 2·—
Sadoveanu: Amintirile căprarului Gheorghiţă 2·—
Slavici I.: Din Bătrâni 2·50
Slavici I.: Vatra părăsită 2·—
Sadoveanu: Şoimii 1·50
Sadoveanu: La noi în Vişoara 1·50
Sadoveanu: Mormântul 2·—
Teodoru Gh. A.: Din viaţa Mărinarului 1·50
Urechia: In Bucezi 1·50
Pandele: Bucăţia 3·—

Biblioteca populară a „Minervei":

Istoria populară a Rom. Vol. I. —·15
„ „ „ „ Vol. II. —·15
„ „ „ „ Vol. III. —·15
Cântarea României —·15
Istoria populară a Lit. Rom. —·15
Revoluţia lui Tudor Vladimirescu (1821) —·15
Perderea Basarab. 1812 şi 1814 —·15
Unirea Principatelor şi domnia lui Cuza —·15
Vasile Alexandri cel mai mare poet al României —·15
Ştefan cel Mare, copilăria şi suirea la tron —.15
Istoria lui Mihai Viteazul —·25
Revoluţia lui Horea —·15
Ce să cetim —·15
10 Maiu —·15
Răzb. rom. pentru neatârnare! Vol. I. —·15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. II. —·15
Răzb. rom. qentru neatârnare Vol. III. —·15
Viaţa şi faptele lui Veniamin Costachi (1667—1846) —·15
Aritmetica —·15
Femeile în revol. din Rusia —·15

Cărţi din editura librăriei „Alkalay" Bucureşti:

Biblioteca pentru toţi

fiecare număr 30 fileri, plus 5 fil. porto. (Dacă cartea are 2 sau mai mulţi numeri costul e de atâtea ori 30 fileri.)

Adamescu, Modele de discursuri române No· 43-44.
Adamescu Gh., Modele de discurs. streine 48-49.
Adamescu Gh., Din biogr. scriitorilor români, No. 85.
Alexandri, Ovidiu dramă, 180-181.
Alexandri, Doine No. 182, Lăcrămioare 183.
Alexandri, Suvenire 184. Mărgaritarele, No. 185-186.
Alexandri, Pasteluri. No. 187, Varia, No. 188.
Alexandri, Altele, Poesii 189-190.
Alexandri, Ostaşii noştri, Poesii No. 191.
Alexandri, Dumbrava roşie, poem istoric 192.
Alexandri, Legende 193-194.
Alexandri, Teatru vol. 1, 199.
Alexandri, Teatru vol. 11,20[illegible].
Alexandrescu Gr. M., Proză şi poezii 15.
Andersen, Poveşti alese, cu portret, 1.
Andersen, Carte de chipuri fără chipuri, 100.
d'Annunzio Făclia sub obroc. Trag. 248, trad. de Al. Dor.
Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier teatru, No. 78.
Bachelin Leo, Castalul Peleş 9.
Bălcescu, Poesii vol. I, 126.
Bălcescu, Poesii vol. II, 127.
Bănăţeanu P., Din viaţa meseriaşilor, 23-24.
Bianu Ioan, Momente Culturale, 217.
Bolintineanu D., Legende istorice, 20.
Bolintineanu D., Manoil, Roman, 202-203.
Bolintineanu, Elena, Roman, No. 243-245.
Bourde, Patriotul, 54.
Buzoianu G. T., Egiptul, 72.
Buzoianu G. T., Erberii-Hesperidele, 87.
Buzoianu G. T., Cartagena-Cyrena, 95.
Calligari D., Dicţionar englez-român, 204-215.
Caragiale I. L., Schiţe uşoare, 58.
Caragiale I. L., Fragmente, 121-122.
Carmen Sylva, De prin veacuri, I. No. 7.
Carmen Sylva, De prin veacuri, II. ultim, 40.
Carmen Sylva, Robia Peleşului, 119.
Carmen Sylva, O Rugăciune, 223.
Cazaban Al., Departe de Oraş, novele, 254.
Cervantes, Don Quijote, 218.
Cicerone, Despre prietenie, 107.
Colomb D-na, Istorioare, 17.
Coppée François, Prietene, roman, 52.
Coppée François, Poveste tristă, 103-104.
Costin, Spre primavară, 64.
Creangă, Opere complecte, vol. I., 28.
Creangă, Moş Nichifor, vol. II., 29.
Creangă, Povestea lui Stan Păţitu, vol. III. No. 30.
Creangă, Povestea lui Harap Alb, vol. IV., 31.
Creangă, Amintiri din copilărie, vol. V. şi VI. 32-33.
Demetrescu Traian, Iubita, No. 263.
Demetrescu M. Nuvele, Nn. 12.
Depărăţeanu, Doruri şi amoruri vol. I. 42.
Depărăţeanu, Doruri şi amoruri vol. II. 45.
Dulfu P., Legenda Ţiganilor, No. 70.
Dumas A., (fiul), Denisa, drama, 88-89.
Eminescu Mih., Poesii, 195-196.
Facca Franţuzitele. teatru, 240.
Flammarion Camille, O călătorie în cer, 266.
Filimon, Ciocoii vechi şi noui, roman, part. I. 80-81.
Filimon, Ciocoii vechi şi noui, roman, part. II. 62-33.
Filimon, Ciocoii vechi şi noui, rom., part. III. şi ult. No. 84.
Foe Daniel Robinson Crusoe (călătorii), 262.
Flammarion Camille, Fenomenele Spiritismului 269.
Gastineau, Geniile ştiinţei şi industriei, 91.
Genevraye, Ombra, roman, 21.
Ghica Ion, Scrisori către V. Alexandri, vol. I. No. 224-225; vol. II. No. 226-227; vol. III. 228-229; vol. IV. cu note de II, Chendi, No. 230-231.
Goethe, Werther, roman, 38.
Glorile musicei, 110.
Grillpartzer, Hero şi Leandru, trad. de Har. Lecca, 270.
Hamangiu, Codul civil adnotat, 128-137.
Hamangiu, Procedura civilă adnotată, 139-148.
Hamangiu, Legea Judecător. de pace adnotată, 149-151.
Hebbel Fried, Iudita şi Holofern, tragedie, 197.
Hugo Victor, Ernani, dramă 232-233; trad. în versuri de H. Lecca.
Hugo Victor, Regele petrece, dramă, 264-265, tradusă în versuri de Ludovic Dauş.
Huxley, Noţiuni asupra ştiinţelor, 41.
Ibsen, Stâlpii Societăţii, 253.
Ionescu Gion, Istorice, 34.
Iorga N., Oameni şi fapte din trec. românesc,
Lecca G. Haralamb, Poeme, 99
Lecca G. Haralamb, Casta-Diva,
Lecca G. Haralamb, Jucători de cărţi dramă, 238-239.
Lecca G. Haralamb, Suprema forţă. Teatru, 246-247.
Lecca G. Haralamb, Câinii, dramă, 257.
Lubboc, Intrebuinţarea vieţei, 124.
Madan G., Suspine, 138.
Marian, Păserile noastre şi legendele lor, 2.
Maiorescu T., Nuvele şi schiţe, 10.
Mahaffy, Antichitatea greacă, 27.
Maistre Xavier de, Călătoria împrejurul odăii, 22.
Michelet, România, Roma, Piza, etc. 8.
Molière, Bolnavul închipuit, 251-252.
Morand, Introduceri la studiul ştiinţelor fisice. 112-113.
Müller, Animale celebre, 108.
Musset Alfred, La ce visează Fetele, 19.
Mic Vocabular militar, român-frac.-rus-turc, 105-106.
Molieré, Doctor fără voie.
Nora A., Clipe trăite, 256.
Olănescu D. C. (Ascanio), Satire, 63.
Ovid, Metamorfosele, 101-102.
Oscar Wilde, Salomea (dramă) trad. Z. Bârsan, 261.
Pann Anton, Pov. vorbii vol. I. No. 16, vol. II. 25, III. ult. 39
Pann Anton, Nastratin Hogea 79.
Pann Anton, Povestea lui Moş Albu part. I. 93, part. II. 94
Petöfi, Apostol. trad. în versuri de Iosif. No. 99.
Pecaut şi Baude, Conv. despre artă I. No. 50, II. No. 36.
Pierre C. de St., Paul şi Virginia, No. 96-97.
Pitaru Hristache, Povestea Mavroghen, No. 125.
Ploetz-List, Mic vocabular francez-român, No. 156-158
Popp Vasile, Fleacuri, No. 118.
Prevost Abatele, Nanon Lescaut, roman vol. I. 60.
Prevost Abatele, Manon Lescaut roman, vol. II. No. 65.
Prevost Abatele, Manon Lescaut vol. III. fine No 66.
Putlitz, Ce'şi povesteşte pădurea, 86.
Rădulescu Motru, Ştiinţa şi Energie, 241.
Rosetti D. R. (Max), Trotuarul Bucureştului 6'.
Rosetti D. R. Max, Teatru vol. I. No. 109, vol. II. No. 128
Rosetti D. R. Max, Poveţe către săteni, 160-161.
Rosetti Radu D., Din inimă, 55
Rosetti Radu, Sincere, poezii 92.
Sadoveanu Mih., Povestiri de sărbători, 234-235.
Seneca, Liniştia sufletească, 114.
Silvan Gh., Bătrînul Dan, 219.
Shakespeare, Hamlet, 221-222.
Schopenh., Viaţa, Amor. şi Moart. trad. de Pest. 249-250.
Sienkiewicz H., Bartek invingătorul, No. 258.
Sihleanu A., Armonii intime 75.
Spencer Herbert, Despre Educaţie, 4-5.
Sperantia Th. D., Anecdote împănate, 201.
Stăncescu Const., Ce este frumuseţea, 71.
Stăncescu Dumitru, La gura sobei, 35.
Stavri Arthur, De demult, poezii, 98.
Stavri Arthur, Pe acelaş drum, poesii, 179.
Stoenescu Th. M., Poesii, 111.
Swift, Guliver în ţara piticnor, 198.
Szavlowsky, Cronologie, calendare, 159.
Teleor Dumitru, Schiţe umoristice, 18.
Teleor D, Alte schiţe umoristice, 115.
Tennyson, Enoch Arden (poema) No. 62 trad. de H. Locca
Theuriet André, Din tinereţe, etc. 11.
Urechiă Dr., Duşmanii noştri, 46.
Urechiă Dr., Cronicile Doctorului, 156.
Urechiă, Dicţionar francez-român, 166-178
Urechiă Dr., Ce naşte din pisică, 216.
Ureche Nestor, Căruţa Poştei, 271.
Vildembruch, Doui trandafiri, 23.
Vilkins, Antichitatea romană, 14.
Virgiliu, Georgicele, trad în versuri de Coşbuc, 242.
Vlahuţă A., Icoane şterse cu portret, 6.
Vlahuţă A., Din goana vieţei, I. No 51. p. II. 57, p. III. u. 59
Vlahuţă A., Dan, roman partea I. 73-74. p. II. şi ult. 76-77
Vlahuţă A., Iubire, poesii. 116-117.
Zamfirescu Duiliu, Nuvele romane, 13.
Zamfirescu Duiliu, Viaţa la ţară 162-165.
Zamfirescu Duiliu, Tănase Scatiul, roman, 259-260.
Zamphirescu Mihail, Cânt. şi plâng., No. 3. p. II. No. 45
*** Biografiile oamenilor celebrii, 26.
Povesti de Crăciun, 36.
Minunile Universului, vol. I. 67.
Minunile Universului, Istoria naturală, vol. II. 68.
Minunile Universului, Omul şi org. sale. vol. III. 69.
Biografiile mamelor celebre, 123.
Carmen Sylva, Ullranda, dramă. 275.
Racine Atalia şi T. Banville, sărutarea trad. în versuri de H. Lecca, 276.
Gorki, Asilul de noapte, 277.
Eminescu, Poveşti şi nuvele, 278—279.
Dumas-Fiul, Damă cu camelli (roman), 280—282.
Alexandri, Fântâna Blanduziei. 283.
Schakespeare, Femeia îndărătnică, trad. în versuri, de Haralamb G. Lecca, 284.
Coşbuc, Antologia Sanscrită, 285.
Octavian Goga. poezii (premiate de Academia Română), 286—287.
Ibsen, un duşman al poporului. 288.

Istoria Românilor Bănăţeni

de

Dr. Theol. GEORGE POPOVICIU

protopresbiter ort. român şi deputat dietal în Lugoj.

Se estinde pe 424 pagini, format 8o mare, preţul original 6 cor., redus 4 cor.

La cărţile până în valoare de 50 fil., 5 fil., iar dela 50 fil. în sus 10—20 fil. sunt a se alătura pentru porto postal. Pentru trimiterea recomandată plus 25 fil.

Tipografia «Poporul Român», Budapesta, VII., István-út 11.